

1736.

1. Albinus, Jo. Henricus : De his quae per substitutionem continguntur vel non.
2. Bestinellerus, Gell. Christ. : Ord. jur. Decan. : lector honorato s. p. s. (ad Disputationem Gottleob Christiani Künzel iurist.)
3. Bestinellerus, Gell. Christianus : Observationes in processum processum summariorum
4. Brokes, Henricus : De Pompeii Historiae litterariae signis.
5. Brokes, Henricus : De Ceteris contestationibus malum si dum non imperante
6. ¹²⁶ Carpzovius, Frider. Benedictus : Vindiciae Carpzovianae sive sententiae . . . Benedicti Carpzovi. 2. Sampt
7. Carpzovius, Frider. Benedictus : Vindiciae Carpzovianae.

- 8^a, 6^a 2
= Cyporum, Frictor. Benedictus: De crimine resistent
3 repl.
9. Cullius, Christoph. Ludovic: Privilegium pecunie
et certum usum creditae ex amaro dantis aestimandum.
10. Cullius, Christoph. Ludovic: Observationes de rebus
communi tenori monetae solutis
11^a 7^a Friburg
11. Hanaceus, Christianus: De praedictis principibus
divisio jure congrui non retrahendis.
12. Hafeningius, Henricus Godofredus: De creatione duos
mundi ex nihilo in tempore.
13. Henes, Martinus: Praecepta academica, quae
publicam symbolice praecipuis, qui ad inaugu-
rando reger. adhibentur ritibus comprehendunt
. . . proponet
14. Kraus, Jo. Godofredus, Doct. jur. . . Vocatus: Ceteri
benevoli s. p. d. (ad Reputacionem solenne
Christiani Spectat iur. tal.)

- 15^a =^b Kraus, Dr. Christophorus: Ord. juridici. . . Decanus;
 Lectori benemerito s. p. d. (ad disputationem solemnem
 Christiani Christophori Francke invitat)
16. Kraus, Dr. Christophorus: Ord. juridici. . . Decanus;
 Lectori benemerito s. p. d. (ad disputationem
 solemnem Caroli Ferdinandi Zschuckii invitat)
17. Leyser, Augustinus: Adulterii poenam ex
 duabus saltem causis mitigari posse. . . osten-
 dit.
18. Leyserus, Augustinus: De incerto.
19. Leyserus, Augustinus: De stupro violento.
20. Leyserus, Augustinus: Quousque admodum dam-
 num in fratribus jam concepti probris merces
 remittatur.
21. Leyserus, Augustinus: De stupri iudicio civili.
22. Leyserus, Augustinus: Ne puer a stupri arbi-
 trio iudicis relinquantur.

23. ^{arb} Leyserus, Augustinus: De origine et speciebus
juris
24. Leyserus, Augustinus: De polygamia. Vn sero
Vill. Westerey.
25. ^{arb} Leyserus, Augustinus: De concubinata indri-
duo pro obtinendis summis juribus honoribus.
26. Martius, Francus Mauricus: De principis iis demque
antiquioribus literarum statonibus ac macerantibus
27. Specht, Christianus: De scultelis et scabinis
28. Stenzelius, Christ. Fridr.: Morbos corporis morbis
mentis non curari nec curantur esse . . . De
monstrat
29. Sturmius, Gualterus: De rebus, quae in fustem
juri possunt.
30. ^{arb} Weidner, L. Frider: De natali solo legis Salu-
cal.

2
Pra 13. num. 17.

~~179~~ 179

Q. D. B. V.

1736 5

DISSERTATIO IVRIDICA
DE

6

L I T I S

CONTESTATIONE

P 472
MALAM FIDEM NON
INFERENTE

QVAM
PRAESIDE

HENRICO BROKES

IVRIVM DOCTORE

FAVTORE AC DOCTORE SVO OMNI PIETATE
COLENDO

IN ILLVSTRIS AD ALBIM ACADEMIAE

AVDITORIO IVRIDICO

D. XII. IVL. CID IO CC XXXVI.

PVBLICE VENTILANDAM

PROPONET

FRIDERICVS PHILIPPVS
LINGKIVS

DRESD. MISN. LL. CVLTOR.

VITEMBERGAE

TYPIS EPHRAIMI GOTTLOB EICHSFELD.

DISSELTATIO IURIDICA
DE
LITIS
CONTESTATIONE
MALAM FIDEM NON
INFERENTE
HENRICO BROKES
IURIS DOCTOR
PUBLICE VENTILANUM
FRIDERICVS PHILIPPVS
LINGKIVS

UNIVERSITÄT
SACHSEN-ANHALT
MAGDEBURG

§. I.

Arii sunt litis contestationis effectus. Sic litis contestatio quasi contractum inducit. Actore postulante, et reo contradicente, dabatur a praetore iudicium, quod partes ita ratum habuisse iudicantur, ut illius cognitioni atque sententiae sponte sese submiserint. Inde **VLPIANVS** in *l. 3. ff. de pecul. fatetur*, iudicio contrahi. Firmato quasi contractu, oritur nouatio, *l. 29. ff. de nouat. & de leg. quae tamen*, cum priorem obligationem haud tollat, *l. 13. ff. 4. ff. de pignor. est saltem* improprie talis. Nouatio ista parit actionem rei iudicatae.

§. II.

Litis contestatio efficit, ut actiones, quae alias in heredes non deuoluebantur, iam in heredes transeant. Eadem est quasi contractus. (§. I.) Actiones, ex quasi contractu uenientes, heredibus et contra heredes

redes dantur. *l. 49. ff. de O. & A.* Colligo, actionem, facta litis contestatione, in heredes transire. Inde poenalia iudicia, semel accepta, in heredes transfuntur, *l. 164. ff. de R. I.* si modo in illis ciuilitur, non criminaliter, agatur. *l. 3. §. fin. ff. de accusat. l. 20. ff. de poen.*

§. III.

Litis contestatio actiones temporales facit perpetuas. *l. 9. §. 3. ff. de iureiur. l. 139. ff. de R. I. l. ult. C. de praescrip. 30. annor.* Eadem est quasi contractus. (§. I.) Actiones, ex contractu, uel quasi contractu uenientes, sunt perpetuae. *l. 3. C. de Praescri. 30. uel 40. annor.* IUSTINIANVS in *l. ult. C. de praescri. 30. uel 40. annor.* hanc addit rationem, qua dicit, aliam esse conditionem illius, qui in iudicium uenit, & certamina subiit, litem autem implere per quosdam casus praepeditus fuit, ac illius, qui omnino tacuit. Actio tamen doli per litis contestationem propter singulare illius odium non fit perpetua. *l. fin. C. de dol. mal.*

§. IV.

Procurator per litis contestationem fit non quidem rei, bene tamen ipsius litis dominus, ita, ut ipse omnia suo quasi nomine in iudicio peragere possit. *l. 4. §. 3. ff. de alien. iud. mur. caus. l. 4. §. fin. ff. de appell. l. 22. & 23. C. de Procurat.* Nihil per extraneam personam acquirebatur. *§. 5. Inst. per quas person. acquir. l. 126. §. 2. ff. de V. O. l. 73. §. ult. ff. de R. I.* Inde nemo tam in, quam extra iudicium pro alio agere poterat. Actiones erant actus legitimi. *l. 2. §. 6. ff. de orig. iur.* Actus legitimi neque diem, neque conditionem, neque procu-

procuratorem admittebant. *l. 123. pr. ff. de R. I.* Inde iudicialia negotia proprio, non alieno tractabantur nomine. *pr. Inst. de iis, per quos ag. poss.* Iam, quo procuratores citra violationem Romani iurismitterentur, excogitatum fuit litis dominium, litis contestatione fundatum. Immediatè ante litem contestatam alter alterum interrogabat, utrum auctor fieret, seu, utrum causae periculum subiret, quo ipso quilibet sua se responsione obstringere dicebatur. Conf. DN. BOEHMER. *diff. de domin. lit.* Hodie procuratores non amplius sunt litis domini, sed nudi litis alienae administratores.

§. V.

Quaecunque post litis contestationem contingunt, ad iudicis potestatem spectabant. Huic, fatente VLPIANO *in l. 25. §. 8. ff. de aed. edit.* statim atque iudex factus est, omnium rerum officium incumbit, quaecunque in iudicio versantur; ea autem, quae ante iudicium contingunt, non valde ad eum pertinent, nisi fuerint ei nominatim iniuncta. Incipiebat iudicis officium demum a tempore litis contestatae. Inde iudex non eorum, quae ante iudicium gesta sunt, sed eorum, quae in iudicium sunt deducta, rationem habebat. Hunc effectum hodiernae litis contestationi, cum iudicium hodie non a litis contestatione incipiat, non possum non denegare.

§. VI.

Exceptiones dilatoriae, facta litis contestatione, remouentur. *l. 12. C. de except.* Eaedem constitutum iudicium differunt. Per litis contestationem iudici-

dicium constituitur. Inde exceptiones dilatoriae post litem contestatam non amplius admittuntur. Secus est, si eadem, oppositae, iudicium reddant ipso iure nullum, uel post litem contestatam demum emergant, uel grauamen contineant successuum.

§. VII.

Litis contestatio actionem, pariter ac ipsam rem facit litigiosam. *Aurb. litigiosa C. de litigios.* Actio, uel res litigiosa est, quae in iudicium est deducta. Iudicium incipit demum a tempore litis contestatae. (§. 5.) Inde per litis contestationem res fit litigiosa. His positis, alienationes post iudicium acceptum sunt interdictae. *l. 13. ff. famil. ercisc.* Hodie qualitas rei litigiosae non litis contestationi, sed ipsi iamiam citationi, tribuitur.

§. VIII.

His, et aliis litis contestationis effectibus addunt peculiarem, quo litis contestationi malam fidem assignant. Communis fere haec est doctorum sententia. Non subscribo huic communi sententiae, iudicans, litis contestationi malam fidem per se non inesse. Idem est, quod hoc specimine illustrabo, de *litis contestatione, malam fidem non inferente*, acturus.

§. IX.

Litis contestatio alia est in sensu Romani iuris, alia in sensu iuris hodierni. In sensu Romani iuris litis contestatio est mutua conuentio de causa in iudicium deducenda. Haec conuentio solemniter coram praetore

tore, testibus adhibitis, fiebat. Sc. ante iudicium constituendum res coram praetore agebatur. CICERO haec profert: *Atque etiam ante iudicium de constituendo ipso iudicio solet esse contentio, cum aut, siue actio illi, qui agit, aut iamne sit, aut, num iam esse deseris, aut illane lege, hisne verbis sit actio, quaeritur: quae, etiamsi ante, quam res in iudicium venit, aut concertata, aut diiudicata, aut confecta non sunt: tamen in ipsis iudiciis permagnum saepe habent pondus, cum ita dicitur: plus petisti: non fuit tua petitio: non a me, non hac lege, non his verbis, non hoc iudicio.* Inde narratio actoris et contradictio rei coram praetore fiebat. l. 14. §. 1. C. de iudic. Narratione proposita, & contradictione obiecta, partes iudicii constituendi auctores erant, praetor uero dabat iudicem, qui causam cognosceret, ac sententia sua terminaret. Testes adhibebantur, qui probarent, fuisse hanc actionem institutam, reum hoc, uel illo modo contradixisse, sponiones has inter litigantes intercessisse, datumque hac formula iudicem. Hoc modo fiebat litis contestatio. Confer. NOODT *de iurisdict. l. 1. c. 15. p. 147.* et HEINECCI *Antiquit. Rom. libr. 4. tit. 6. §. 42.* FESTVS modum factae litis contestationis proponit his uerbis: *Contestari litem dicuntur duo, aut plures aduersarii, quod ordinato iudicio utraque pars dicere solet: TESTES ESTOTE.* Iam patet ratio, cur de actore quoque in legibus ciuilibus praediceretur litis contestatio. Conf. *Aurb. Libellum C. de lit. contest.*

§. X.

In sensu hodierni iuris litis contestatio est responsio rei

rei ad libellum. Eo ipso, quo reus ad singula ipsius libelli capita articulatim respondet, eo ipso reus litem contestari dicitur.

§. XI.

Litis contestatio, siue eandem in sensu Romani iuris, siue in sensu iuris hodierni consideres, est maxime necessaria. Per litis contestationem Romano iure fundatur iudicium. (§. 5. 7. 9.) Responsio ipsius rei maxime desideratur, quo appareat, utrum circa intentionem actoris ipsi quid monendum uideatur, nec ne. Causa non audita, nemo damnatur. Inde litis contestatio in omni processu est necessaria. Omis-
sa litis contestatione, omne, quicquid gestum fuit, est ipso iure nullum. *c. ur. X. de lit. cont.*

§. XII.

Narrantur uariae litis contestationis diuisiones. Transeant istae, cum eadem ad scopum meum, quem mihi praefixi, non tendant. Eam tamen diuisionem, qua litis contestationem in affirmatiuam, negatiuam & mixtam diuidunt, adduco, quoniam eadem praesenti rei inseruit. Affirmatiua litis contestatio est responsio, qua reus intentionem actoris confitetur. Negatiua litis contestatio est responsio, qua reus intentionem actoris negat. Mixta litis contestatio est responsio, qua reus intentionem actoris partim confitetur, partim negat. Confessio fit aut cum, aut sine additamento exceptionum peremptoriarum.

§. XIII.

§. XIII.

Mala fides est scientia iniustae causae. Scientia nititur evidentibus rerum argumentis. Inde mala fides evidētia iniustae causae argumenta supponit. Evidētia iniustae causae argumenta dolum produunt. Inde mala fides inuoluit dolum.

§. XIV.

Malae fidei opponitur bona fides. Haec est opinio iustae causae. Opinio nititur probabilibus rerum argumentis. Inde bona fides probabilia iustae causae argumenta supponit. Evidētia iustae causae argumenta ueritatem rei inducunt, quippe quae in *l. 136. ff. de R. I.* bonae fidei diserte opponitur.

§. XV.

Rem mala fide tenens dicitur possessor malae fidei. Hic est in dolo constitutus. (§. 13.) Iura dolosis non fauent. Inde m. f. possessor non modo omnes omnino fructus restituit; §. 2. *Inst. de offic. iudic.* uerum etiam periculum ipsius rei sustinet. *l. 40. pr. ff. de hered. perit.*

§. XVI.

Rem bona fide tenens audit bonae fidei possessor. Hic est instar domini, cum bona fides tantum praestet, quantum ipsa rei ueritas. *l. 136. ff. de R. I.* Inde bonae fidei possessor in percipiendis fructibus id iuris habet, quod dominis praediorum tributum est. *l. 25. §. 1. ff. de usur.* Inde b. f. possessor liberam agendi facultatem habet, adeo, ut rem alienare, donare, aut formam ipsius rei immutare possit. *l. 25. §. 11. ff. de hered. perit.*

B

per.

per. Imo b. f. possessor nulli querelae propter rem, in deterius mutatam, est subiectus, cum re sua se abuti putet, et sic rem, quasi suam, negligat. *l. 25. §. 11. l. 31. §. 3. ff. eod.*

§. XVII.

Bona fides praesumitur. Quilibet in iure nostro praesumitur bonus, atque doli expers. Sic plerumque credendum est, eum, qui partis dominus est, iure potius suo re uti, quam furti consilium inire. *l. 51. pr. ff. pro soc.* Sic uerberans communem seruum actione iniuriarum non tenebitur, cum iure domini id fecerit. *l. 15. ff. 36. ff. de iniur.* His positis, bona fides non potest non praesumi. Firmata b. f. praesumptione, apparet, illum, qui bonam fidem allegat, eandem probare non debere. Vi contrariorum mala fides non praesumitur. Exclusa m. f. praesumptione, is, qui dolo dicit factum aliquid, docere dolum admissum debet. *l. 18. §. 1. ff. de probaz. l. 6. C. de dol. mal.*

§. XVIII.

Probatio doli nitatur indiciiis perspicuis. *l. 6. C. de dol. mal.* Idque eo magis, quo magis firma pro bona fide militat praesumptio. (§. 17.) Inde non ex eo, quod duplum is, qui a matre tua mancipium comparauerat, euictionis nomine stipulatus est, alienae rei scientia conuincitur: nec opinio eius ex hoc laeditur, ut malae fidei emtor existimetur. *l. 30. C. de euict.* Aliis itaque, addit Imperator in eadem lege, hoc indiciiis, si uis, probare debes.

§. XIX.

§. XIX.

His positis, errant, qui ex uno, alteroue negotio, citra solidam rationem, malam fidem eruunt. Sic ex sola denunciatione, emtori facta, ne emeret, mala fides non inducitur. Contrarium MASCARDVS in libro de *Probarionibus Vol. II. conclus. 1002. n. 24.* proponit. Eidem auctori *l. 17. C. de rei uind. patrociniū sententiae praestare uideretur*, in qua haec leguntur: *Si fundum uestrum, uobis per denunciationem admonentibus uolentem ad emtionem accedere, quod distrabentis non fuerit, non recte is, contra quem preces funditis, comparauit, uel alio modo mala fide contraxit: tam fundum uestrum constitutum probantibus, quam fructus, quos eum mala fide percepisse fuerit probatum, aditus praeses prouinciae restitui iubebit.* At enim uero in eadem lege non est sermo de simplici denunciatione, sed de tali denunciatione, quae cum firma iuris probatione est coniuncta. Haec eum, cui fit denunciatio, in mala fide constituit, non illa. Sane, si uel simplex denunciatio sufficeret, quid opus esset praescripta in lege allegata probatione, qua demonstratur, fructus mala fide fuisse perceptos?

§. XX.

Falluntur, qui cum MASCARDO *l. c. n. 62.* malam fidem in eo statuunt, qui a luxurioso, pecuniam statim in malum usum consumeuro, emit. Bona ementis fides non poterit per uenditoris luxuriam labefactari. Vltima *l. 8. ff. pro emtor.* uerba, quae sic fluunt: *nisi forte et is, qui a luxurioso et protinus scorto dazuro pecuniam, seruos emit, non usucapier,* obstat uidentur. Non obstant, si nores, eadem uerba de prodi-

go, iuridice tali, cum quo contrahere non licet, uel de eintore, ex aliis iam argumentis in mala fide constituto, esse intelligenda.

§. XXI.

Auero sunt alieni, qui cum MASCARDO *l. c. n. 64.* insolitis cautelis contrahentem et nimis caute procedentem malae fidei accusant. Cautelae sunt actus prudentiae, ad auertendum damnum adhibiti. Iam, quo magis omni iure sibi prospicere licet, eo magis cautelas adhibere decet. Crescit gradus prudentiae per maiorem cautelarum obseruationem. Inde tantum abest, ut diligens cautelarum obseruatio malam fidem inducat, ut potius maiorem prudentiae gradum ostendat.

§. XXII.

Simili ratione errant, qui ex sola litis contestatione malam fidem eruunt. Ipse aliter sentio, firmiter persuasus, litis contestationem per se malam fidem non inferre. Assertum iis, quae sequuntur, nititur fundamentis.

§. XXIII.

Mala fides est scientia iniustae causae. (§. 13.) Litis contestatio in sensu Romani iuris est mutua conuentio de causa in iudicium deducenda. (§. 9.) Conuentio ista a reo, ex probabilibus iustae causae argumentis iniri potest. Probabilia iustae causae argumenta excludunt scientiam iniustae causae. (§. 13. et 14.) Inde litis contestatio, in sensu Romani iuris accepta, non semper malam fidem arguit. Eadem sunt, quae ad litis contestationem, in sensu hodierni iuris sumtam, applico.

applico. Haec est responsio rei ad libellum. (§. 10.) Responsio ex probabilibus iustae causae argumentis fieri potest. Probabilia iustae causae argumenta scientiam iniustae causae remouent. (§. 13. et 14.) Inde litis contestatio, in sensu iuris hodierni accepta, itidem non semper malam fidem inducit.

§. XXIV.

Mala fides non praesumitur. (§. 17.) Innuo, malam fidem nec in dubio circa litis contestationem praesumi. Idque eo minus, quo magis poenae dolosae inficiationis, in iure nostro fundatae, exstant. §. 26. *Inst. de act. l. fin. ff. de R. V. l. 2. §. 1. ff. ad L. Aquil. l. 1. §. 1. ff. de pos.* In Saxonia Electorali per N. P. S. O. *tit. 16. §. 3.* non modo poenae inficiationis, in iure ciuili statutae, confirmantur; uerum etiam reus, articulos, quorum intuitu iuramentum est delatum, in ipsa contestatione litis negans, deinceps uero affirmans, exceptionibus, contra eosdem articulos ipsi competentibus, priuatur. Videmus, ipsas leges saluberrima ratione dolosis inficiationibus obices posuisse. Sic mala fides, quae iam per se circa litis contestationem haud praesumitur, eo minus erit metuenda.

§. XXV.

Actor plus uice simplici iniustam causam habere potest. Taceo, actorem interdum actionem contra alterum per calumniam intentare. Integer, qui in uolumine iuris ciuilis occurrit, titulus de *Calumniatoribus* luculentissima huius rei testimonia praebet. Quid? quod, si nulla calumniae suspicio in actorem cadere possit, non opus esset iuramento calumniae,

ab actore praestando. *l. 2. pr. C. de iureiur. propt. calumn.* His concessis, prouti sunt concedenda, ut contrarium sequitur, reum plus uice simplici iustam habere causam. *l. 24. pr. ff. de usur.* Reo plus uice simplici iustam causam habente, sequitur, quod ipse non semper fit in mala fide constitutus, quae iniustam supponit causam. (§. 13.)

§. XXVI.

Probationi post litem contestatam datur locus. Idem iam olim in more fuit positum. Scilicet, litem contestatione facta, res a praetore transibat ad iudicem. Huic primum tota causa breuissime, quasi per indicem, exponebatur. Breuis illa causae narratio audiebat *causae coniectio*. Testis huius rei est ASCONIVS PAEDIANVS, qui ad *Cic. Verrin. III. p. 1841. Cum litigatores*, inquit, *ad iudicem uenissent, antequam causa ad iudicem ageretur, quasi per indicem rem exposuerunt, atque id ipsam dictum est causae coniectio, quasi causae in breue coactio*. Causae coniectione facta, partes suam uel actionem, uel exceptionem testibus, litteris, tabulis, deductisque ex ipsa re argumentis probabant. Conf. HEINECC. *Antiquit. Rom. libr. 4. tit. 17. §. 8.* Hodie probatio actionis pariter ac exceptionis itidem fit post litem contestatam, cum litem contestatio demum probanda indicet. Quid uero opus est probatione actionis? quid opus exceptionis probatione? si reus eo ipso, quo litem contestatur, fiat malae fidei particeps. Probatio iudici fit propter causam dubiam. Euidencia facti non indiget probatione. *c. 31. de Reg. iur. in 6to.* Mala fides est scientia iniustae causae, et sic euidenti-
am

am inuoluit. (§. 13.) Eo igitur ipso, quo litis contestationi effectum malae fidei generaliter attribuis, eo ipso euidenciam iniustae, quam reus habet, causae, et cum ea superfluum probationis factum concedis. Vltimum negabis. Si hoc facias, prius quoque necessario debes negare.

§. XXVII.

Datur sententia absolutoria. Reus plus uice simplici iustam causam habet. (§. 25.) Inde reus plus uice simplici absoluitur. Quae cum ita sint, reus non semper fit per litis contestationem malae fidei compos. Mala fides est scientia iniustae causae. (§. 13.) Iniusta causa parit condemnationem, et sic reus, quod tamen non fit, in omni lite condemnari deberet.

§. XXVIII.

Non loquor absque lege. Prouoco ad l. 2. C. de fruct. & lit. expens. in qua haec leguntur: *Litigator uictus, qui post conventionem rei incumbit alienae, non in sola rei redhibitione teneatur, nec tantum fructuum praestationem eorum, quos ipse percepit, agnoscat: sed etiam eos, quos percipere potuisset, non, quos eum redegisse constat, exsoluat ex eo tempore, ex quo, re in iudicium deducta, scientiam malae fidei possessionis accepit.* His uerbis clare dicitur, malae fidei possessorem omnes omnino fructus restituere debere, non a tempore litis contestationis, seu rei in iudicium deductae, sed a tempore, quo ipse, re in iudicium deducta, scientiam malae fidei possessionis accepit. Colligo, solam litis contestationem malam fidem non inferre, cum alias fructus percipiendi

endi statim a tempore litis contestationis, seu rei iniudicium deductae, essent praestandi.

§. XXIX.

Aliud sententiae praesidium ex *l. 40. pr. ff. de hered. petiti.* defamo, in qua **PAVLVS** haec profert: *Illud quoque, quod in oratione Diui Hadriani est: VT POST ACCEPTVM IUDICIVM ID ACTORI PRAESTETVR, QVOD HABITVRVS ESSET, SI EO TEMPORE, QVO PETIT, RESTITVTA ESSET HEREDITAS: interdum durum est. Quid enim, si post litem contestatam mancipia, aut iumenta, aut pecora deperierint? damnari debet secundum verba orationis: quia potuit petitor, restituta hereditate, distraxisse ea. Et hoc iustum esse in specialibus petitionibus Proculo placet. Cassius contra sensit. In praedonis persona Proculus recte existimat: in bonae fidei possessoribus Cassius. Nec enim debet possessor aut mortalitatem praestare, aut propter metum huius periculi temere indefensum ius suum relinquere. Silicet ui sententiae, qua uel sola litis contestatio malam fidem inferre dicitur, non potest non ordinari, ut reus actori post acceptum iudicium omne illud, quod actor litis contestationis tempore habiturus fuisset, praestet, ac periculum sustineat, cum reus per litis contestationem pro malae fidei possessore habeatur. Inde suaudent, ut reus statim cedat. Haec, fatente **PAVLO**, dura sunt, cum possessor non debeat mortalitatem praestare, aut propter metum huius periculi temere indefensum ius suum relinquere. Afferitur, non omnem reum post litem contestatam debere mortalitatem praestare. Infero, non omnem reum post litem*

tem contestatam esse in mala fide constitutum. Afferitur, ipsum reum post litem contestatam adhuc ius habere posse. Infero, non omnem reum post litem contestatam esse malae fidei auctorem. Afferitur denique, reum post litem contestatam non temere debere indefensum ius suum relinquere. Infero, non omnem reum post litem contestatam fieri malae fidei participem, cum iura dolosis non succurrant.

§. XXX.

Porro l. 25. §. 2. ff. de usur. adduco, in qua IULIANVS: Bonae fidei emtor, inquit, seuit: et, antequam fructus perciperet, cognouit, fundum alienum esse; an perceptione fructus suos faciat, quaeritur. respondi: bonae fidei emtor, quod ad percipiendos fructus, intelligi debet, quam diu euitus fundus non fuerit. nam et seruus alienus, quem bona fide emero, tam diu mihi ex re mea, uel operis suis acquirit, quam diu a me euitus non fuerit. Apparet, emtorem, qui conuenitur, in mala fide tum demum constitui, si fundus fuerit euitus. Haec ita, si emtor ante factam euitionem scientiam rei alienae nondum habuerit. Nuda cognitio haud sufficit. ead. b. l. Iam, si emtor per subsequutam demum euitionem in mala fide constituatur, non possum non colligere, solam litis contestationem malam fidem non inferre.

§. XXXI.

Liceat uim ac potestatem, quae in l. 25. §. 7. ff. de hered. per. continetur, suo ponderare momento. In eadem lege praecipuum malae fidei fundamentum est scientia rei alienae. Patet hoc ex uerbis: *coepit anim*

C

enim scire, rem, ad se non pertinentem, possidere se, is, qui interpellatur. Iam inquit VLPPIANVS, non praecise tempus litis contestationis, sed tempus scientiae rei alienae esse attendendum, ita, ut quis post litem contestatam, quinimo post motam controuersiam possit esse malae fidei possessor. *l. c.* Sic iam ante litem contestatam mala fides poterit adesse. Inde is, qui bona inuasit, quae sciret, ad se non pertinere, etiam si ante litem contestatam fecerit, quo minus possideret, perinde condemnatur, quasi possideret, *l. 20. §. 6. l. 25. §. 2. ff. de hered. per.* cum praedo et ante litem contestatam doli nomine teneatur. *l. 25. §. 7. ff. eod.* Simili ratione mala fides uel tempore litis contestatae, uel demum longe post eandem potest oriri, prouti scientia rei alienae uel in ipso litis contestationis actu, uel post illum sese exeruit. Concludo, litis contestationi per se malam fidem non inesse.

§. XXXII.

Accedit summa aequitas, quae huic, quam tueor, sententiae adstipulatur. Aequum est, ut neminem, citra idonea rerum argumenta, quale non est litis contestatio, (§. 23.) pro malo habeamus. Aequum est, ut is, qui legitima defensionis iura habet, audiat. E contrario iniquum est, reum, citra solidam rationem, malis accensere: iniquum, iura ipsius rei in defensa relinquere: iniquum est, reum, facta litis contestatione, ad possessionem suam in petitorum, licet iura ipsius adhuc sint maxime dubia, transferendam contempellere: iniquum denique, reum, si non statim cedat, expensarum atque fructuum restitutione, uel alio modo punire.

XXXIII.

§. XXXIII.

Vsus fori non deest. ICi Helmstadienses plus uice simplici responderunt, litis contestationi malam fidem non inesse. Testis huius rei est Illustris DN. LEYSERVS, qui in *Meditationibus ad Pandectas Specim. 83. m. 5. Spec. 94. m. 3. Spec. 99. m. 6.* responsa collegit, quibus litis contestationi effectus malae fidei fuit denegatus. Ipsa responsa suis inferam locis.

§. XXXIV.

Refringo haec dicta, et litis contestationi malam fidem tribuo, si eadem sit affirmatiua, sine additamento exceptionum peremptoriarum facta. Hoc casu reus factum, in libello expressum, fateatur, nec quicquam circa illud monendum habet. Inde, si libellus rite sese habeat, non potest non mala fides induci, atque reus secundum tenorem libelli condemnari. Secus est, si affirmatiua litis contestatio cum additamento exceptionum peremptoriarum sit coniuncta. Hae plus uice simplici probabilem litigandi causam prae se ferre possunt, et sic denuo malam fidem excludunt. (§. 14.)

§. XXXV.

Porro litis contestationi malam fidem tribuo, si reus in limine iudicii euidentibus argumentis conuincatur, se iniustam causam habere. Euidencia iniustae causae argumenta produunt scientiam iniustae causae. (§. 13.) Scientia iniustae causae est mala fides; (§. 13.) & sic litis contestatio, ab eo, qui fal-

si est conuictus, peracta, non potest non malam fidem secum ferre.

§. XXXVI.

Iam dico, quid sentiam. Litis contestatio per se neque bonam, neque malam fidem infert. Si prius uerum esset, nulla daretur litis contestatio, a male fidei auctore peracta, quod tamen falsum. (§. 34. et 35.) Sin posterius uerum esset, nulla daretur litis contestatio, a bonae fidei auctore peracta, quod itidem est falsum. (§. 23. 25. 27.) Quid ergo? Argumenta, quibus partes utuntur, sunt consulenda, et ex iis, pro ratione circumstantiarum, uel bona, uel mala fides ipsius rei erit diiudicanda. Si eadem sint probabilia, bona fides; (§. 14.) sin nulla plane, uel maxime infirma sint, mala fides adesse creditur. (§. 13.) In dubio circa litis contestationem bona fides praesumitur. (§. 17. et 24.)

§. XXXVII.

EX eo fonte, quo probabilia rerum argumenta pro bona fide militant, (§. 14. & 36.) fluit, reum in casu iuramenti suppletorii, uel purgatorii decernendi per litis contestationem bona fide non excidisse, atque sic expensas litis non praestare. Inde is, cui res ope iuramenti suppletorii euincitur, post litem contestatam adhuc bonae fidei auctor est, atque per iuramenti praestationem in mala demum fide constituitur, adeoque fructus, ante et post litem contestatam perceptos et consumptos, non restituit. *Illustr.*

D N.

DN. LEYSER. *Medit. ad Pand. Spec. 99. coroll. 1.* Ipse Vir Illustris loco citato responsum ICtorum Helmstadiensium adiicit, quod huius est tenoris: Es hat Kühnemann das ihm zustehende Brau: Recht nur zur Helffte erwiesen, und den Mangel des Beweises erst durch den Erfüllungs: Eyd ersetzen müssen, in welchem Fall, nach der gemeinen Meynung, die Früchte und Unkosten, weil der Gegentheil vor Abschweh rung des Eydes in bona fide gewesen, hinweg fallen.

§. XXXVIII.

Iam facillimum erit, ad leges, quae obstare videntur, respondere. VLPPIANVS in l. 25. §. 7. ff. de hered. petit. dissentire videtur, qui citato loco: *post litem contestatam*, inquit, *omnes incipiunt malae fidei possessores esse, quinimo post controuersiam motam.* Taceo, VLPPIANVM eo ipso, quo effectum malae fidei motae etiam controuersiae tribuit, non praecise litem contestatam respexisse. (§. 31.) Moneo saltem, praecipuum legalis dispositionis fundamentum in scientia rei alienae latere. (§. 31.) Perpende rationem legis, quae his exprimitur uerbis: *Coepit enim scire, rem, ad se non pertinentem, possidere se, is, qui interpellatur: et fateberis*, Vlpianum effectum malae fidei non simpliciter litis contestationi assignare, sed secundum quid, si scilicet scientia rei alienae adsit. Sic allegata lex non obstat, cum et ipsi affirmemus, litis contestationem tum demum operari malam fidem, si reus, per argumenta petitoris conuictus, scientiam malae fidei acceperit. (§. 35.)

C 3

§. XXXIX.

§. XXXIX.

Aliud dubium ex *l. 20. §. 11. ff. de heredit. petit.* formatur, in qua haec habentur: *PETITAM AUTEM HEREDITATEM etc. id est, ex quo quis scit, a se peti: nam ubi scit, incipit esse malae fidei possessor, id est, cum primum denunciatum esset. Quid ergo, si scit quidem, nemo autem ei denunciauit? an incipiat usuras debere pecuniae redactae? Et puto, debere: coepit enim malae fidei possessor esse.* His uerbis mala fides factae denunciationi, uel scientiae institutae petitionis, et sic multo magis litis contestationi tribuitur. At enim uero non intelligitur simplex denunciatio, uel scientia institutae petitionis, sed talis, quae cum scientia iniustae causae est coniuncta. (§. 38.) *VLP*IANVS de hac, non de illa denunciatione, loquitur. Idque eo magis, quo magis *SC*rum, in §. 6. expressum, haec uerba: *si aduersus eos iudicatum esset*, adiecerit. Sane, si uel simplex denunciatio malam fidem introduceret, uerba: *si aduersus eos iudicatum esset*, plane superflua essent, cum per se condemnatio fieri deberet.

§. XL.

Non errabo, si eandem, qua utor, distinctionem ad alias, quae forsân, ut obstantes, allegari possunt, leges applicem, et ita applicem, ut dicam, illas de eo saltem loqui casu, quo scientia rei alienae subest, non, si eadem sit remota. Nostrum est distinguere, si leges, citra factam restrictionem, cum praecipis iuridicis ac ipsius legibus non possint conciliari.

§. XLI.

§. XLI.

Reo per litis contestationem non semper in mala fide constituto, (§. 36.) apparet, eundem per litis contestationem non semper fieri malae fidei possessorem. (§. 15.) Inde, ui contrariorum, litem contestans plus uice simplici est bonae fidei possessor.

§. XLII.

His notatis, clare patet, reum fructus, post litem contestatam perceptos, non semper ac indistincte restituere. Ipse reus poterit esse bonae fidei possessor, licet uel maxime litem contestatus fuerit. (§. 41.) Bonae fidei possessor fructus suos facit. *l. 48. pr. ff. de acquir. rer. domin.* (§. 16.) Inde reus quoque, scientiam iniustae causae non habens, fructus, post litem contestatam perceptos, suos facit. Sic Icti Helmstadiens, teste *Illustr. DN. LEYSERO in Medit. ad Pand. Spec. 94. m. 3. mense Iunio anni c 10 10 CCXV. responderunt.* Verba responsi ita sese habent: Das Graumen der Klägere gehet dahin, daß ihnen nicht auch die Fructus percepti und percipiendi, wenigstens von Zeit der erhobenen Klage an, nach welcher auch ein bonae fidei possessor pro praedone zu achten ist, zuerkannt worden; Nachdem aber die Vermuthung jederzeit pro bona fide ist, ferner Beklagter auch post litem contestatam viele wahrscheinliche Gründe, sonderlich aus der Magdeburgischen Policcy-Ordnung, ingleichen wider das ohne sein Vorwissen gehaltene Zeugen-Verhör vor sich gehabt, demnach pro malae fidei possessore nicht gehalten werden

werden kan; So hat man ihn billig mit Erstattung der Nutzungen verschonet. Simili ratione iudem ICti, referente Illustri DN. LEYSERO *l. c. Spec. 99. m. 6. mense Aprili anni c 1o 1o CC XXVIII. iudicarunt.* Verba sententiae sic fluunt: Nunmehr aus den Acten so viel zu befinden, daß Beklagte mit Erstattung der fructuum perceptorum und percipiendorum zu verschonen. Dahingegen bleibet es, was die Abretung des Guthes selbst betrifft, bey dem am 13. Jul. 1714. eröffneten Urthel billig. Adiiciuntur hae rationes decidendi: Es ist das letzte Grauumen wegen Erstattung der fructuum perceptorum und percipiendorum sehr erheblich. Zwar wissen wir wohl, daß die Rechte post litem contestatam auch einen possessorem bonae fidei pro possessore malae fidei achten, und zu Erstattung aller Nutzungen anhalten. Alldieweil aber Beklagte die oben gedachte starke praesumptiones, den von Schrammen empfangenen Cessions-Schein, den gerichtlich aufgerichteten Contract, die Guthsherrliche Belehnung, den vielmehr jährlichen Besitz vor sich, demnach grosse Ursach gehabt, den Klägern nicht alsofort zu weichen, sondern ihr Recht nach Möglichkeit zu beschützen, auch die angestellte Klage und erfolgte litis contestation sie bey so starken Gründen nicht gleich in mala fide setzen können; So haben wir, sie mit Erstattung der Nutzungen gänglich zu verschonen, vor billig geachtet. Iidem ICti, docente Ill. DN. LEYSERO *l. c. mense Martio anno c 1o 1o CC XIX. sic pronunciarunt:* Daß zwar, so viel die Haupt-Sache betrifft, es, der eingewandten Appellation ungeachtet, bey dem am 4ten März 1716.

1716. eröffneten Urthel zu lassen, Beklagter jedoch so wohl die eingehobene Nuzungen, als verursachte Unkosten, weiter nicht, als vom 14. Nou. 1714. bis iezo, zu erstatten verbunden. *Annectuntur hae rationes decidendi*: Wir haben nicht umbhin gekont, das in erster Instanz gesprochene Urthel zu bestatigen. Nur ist wegen der Nuzungen und Erstattung der Unkosten eine Erklärung anzuhängen. Zu beyden ist Beklagter, so lange er in bona fide gestanden, den Rechten nach nicht verbunden. Nun aber ist das blossе Vorgeben der Klägerinnen von der ihnen geschehenen Schenkung, da sie das darüber aufgerichtete Instrument vorzuzeigen nicht vermocht, den Beklagten in mala fide zu setzen, nicht hinlänglich gewesen. Demnach mag er die Früchte und Unkosten zu erstatten ehe nicht, als bis ihn der communicirte Zeugen: Roccus der Schenkung halber vöslig conuinciret, angehalten werden.

§. XLIII.

Litem mouet Imperator, qui *§. 2. Inst. de offic. iud.* haec proponit: *Si uero bonae fidei possessor fuerit, non habetur ratio neque consumptorum, neque non perceptorum. Post inchoatam autem petitionem etiam illorum fructuum ratio habetur, qui culpa possessoris percepti non sunt, uel percepti consumpti sunt. Docetur, bonae fidei possessorem post inchoatam litem omnes fructus, et perceptos, et percipiendos, restituere debere. Ita est, si modo reus post inchoatam petitionem scientiam iniustae causae acceperit. (§. 38.) Scientia iniustae causae inuoluit malam fidem, (§. 13.) et sic ex bonae fidei*

dei possessore fit malae fidei possessor. (§. 15.) Secus uero est, si reus post inchoatam petitionem scientiam iniustae causae non acceperit. Tunc reus permanet bonae fidei possessor, et sic post inchoatam quoque petitionem iura possessoris bonae fidei retinet. (§. 16.) Ipsa rei qualitas iubet, ut dicamus, Imperatorem in citata lege non hunc, sed illum casum respexisse.

§. XLIV.

Eandem responsonem ad l. 22. C. de Rei uindic. applico, in qua haec leguntur: *Certum est, malae fidei possessores omnes fructus solere cum ipsa re praestare, bonae fidei uero extantes, post autem litis contestationem uniuersos.* Vniuersi fructus post litis contestationem a bonae fidei possessore praestantur, si per euidentia rerum argumenta falsi conuictus fuerit; non praestantur, si tempore litis contestatae scientia rei alienae abfuerit.

§. XLV.

Dantur adhuc plures aliae leges, in quibus inculcatur, omnes omnino fructus post litem contestatam esse praestandos. Pertinent huc l. 56. ff. de hered. pet. l. 35. ff. 1. ff. de rei uind. l. 2. l. 38. ff. 7. ff. de usur. l. 4. ff. 2. ff. fin. regund. et aliae. Non immoror explicationi harum legum, cum ex iis, quae adduxi, iamiam pateat, eadem esse uera, si reus tempore litis contestatae noticiam iniustae causae habuerit, non, si eadem tempore litis contestatae fuerit destitutus. (§. 43. et 44.) Tantum uero abest, ut propter allegatas, quae obstare saltem uidentur, leges cum HOPPIO ad ff. 2. Inst. de offic. iud. generaliter iudicemus, bonae fidei possessorem post litem contestatam rescitcere, obiectum li-
tis

tis esse alienum, et sic pro malae fidei possessore haberi; ut potius firmiter statuamus, bonae fidei possessorem post litem quoque contestatam adhuc de iustitia causae posse esse persuasum, et sic per litem contestationem bona fide sua non excidere.

§. XLVI.

Quicquid iuris est circa fructus, idem iuris est circa causam, per quam intelligimus omne lucrum, quod occasione rei percipitur. Inde reus per litem contestationem non semper amittit causam. Bonae fidei possessor sibi acquirit causam. *l. 23. ff. de acquir. rer. dom.* Hic per litem contestationem in mala fide non constituitur. (§. 36.) Inde reus, si sit bonae fidei possessor, non attenda litem contestatione, causam lucratur.

§. XLVII.

Leges denuo huic sententiae repugnare videntur. **L**CAIVS in *l. 20. ff. de rei vindic.* haec affert: *Praeterea restituere debet possessor, et quae post acceptum iudicium per eum non ex re sua acquisiuit: in quo hereditates quoque, legataeque, quae per eum seruum obuenerunt, continentur: nec enim sufficit, corpus ipsum restitui, sed opus est, ut et causa rei restituatur: id est, ut omne habeat peritior, quod habiturus foret, si eo tempore, quo iudicium accipiebatur, restitutus illi bono fuisset.* Idem PAPINIANVS in *l. 2. ff. de usur.* fateatur his uerbis: *Vulgo receptum est, ut, quamuis in personam actum sit, post litem tamen contestatam causa praestetur; cuius opinionis ratio redditur: quoniam, quale est, cum peritur, tale dari debet.* Salua tamen res est. Scilicet causa post litem contestatam debetur, si reus tempore litem contestatae falsi conuictus fuerit; (§. 15.) non debetur, si

desit alienae rei scientia. (§. 16. et 45.) Leges de illo saltem casu loquuntur, et sic re uera non obstant.

§. XLVIII.

Litis contestatione malam fidem per se non inferente, ulterius patet, reum post litem contestatam non semper in expensas condemnari. Expensae litis ob temerariam litem adiudicantur. §. 1. *Inst. de poen. tem. litig. l. 79. ff. de iudic.* Lis temeraria est, quae iusta ac probabili causa destruitur. Iam uero ipse reus post litem quoque contestatam probabilem litigandi causam habere potest, (§. 23. et 25.) cum litis contestatio per se malam fidem non inferat. (§. 36.) Inde reus, in bona fide constitutus, per litem contestatam non fit temerarius litigator, (h. §.) et sic non condemnatur in expensas. Pertinet huc sententia ICtorum Helmstadiensium, quam in §. 42. ultima sede adduxi. Huic aliud ICtorum Helmstadiensium adiungo responsum, quod *Illustr. DN. LEYSERVS in Medit. ad Pandect. Specim. §. m. s.* his communicat uerbis: Es ist darinnen eine Laesion zu verspüren, daß die Innungen, wenn sie schon mit Recht in der Haupt-Sache unten gelegen, zugleich in die Erstattung der Schäden und Unkosten vertheilet worden, da doch der Klägere Beweis größten Theils in blossen Muthmassungen bestehet, die besagte Innungen hingegen, nebst andern sehr wahrscheinlichen argumentis, die Länge der Zeit, mithin optimam fidem vor sich haben, gleichwol mala fides nicht sofort per litis contestationem, es wäre denn mit selbiger eine gnugsähme Überzeugung durch unwerfliche argumenta verknüpfet, verursacht wird.

§. XLIX.

§. XLIX.

Negato malae fidei effectu, apparet, ipsum reum non semper eo ipso, quo litem contestatur, moram facere. Mora est iniusta dilatio rei peragenda. Reus post litem quoque contestatam probabilem litigandi causam habere potest, (§. 23. et 25.) cum litis contestationi mala fides non insit. (§. 36.) Probabilem litigandi causam habens non statim cedere, atque ius suum temere indefensum relinquere debet. (§. 29.) Sic defensio iuris sui, post litem contestatam ex probabilibus rerum argumentis facta, non est iniusta dilatio; (h. §.) et sic reus, in bona fide constitutus, nullam per litis contestationem facit moram.

§. L.

Eadem sunt, quae PAVLVS in l. 24. pr. ff. de usur. inculcat his uerbis: *Si quis solutioni quidem moram fecit, iudicium autem accipere paratus fuit: non uidetur fecisse moram, utique si iuste ad iudicium prouocauit.* Nec est, ut cum PAPINIANO, absentiam morae post litem quoque contestatam in l. 3. pr. ff. de usur. concedente, adhuc dubitemus, an facile euenire possit, ut mora non praecedente, perueniatur ad iudicem. Facillimo utique negotio potest euenire, ut circa moram iudicium accipiatur, cum negari non possit, reum plus uice simplici iustam litigandi causam habere. (§. 25.)

§. LI.

His positis, reus post litem contestatam non semper usuras praestat. Litis contestatio, uti non semper

per malam fidem, (§. 36.) ita nec semper moram inducit. (§. 49. et 50.) Deficiente mora, usurae non debentur. Animaduerto, PAVLVM in *l. 35. ff. de usur.* cursum usurarum a tempore litis contestatae computare. Huic satis fit, si dicamus, usuras post litem contestatam currere, si reus scientiam iniustae causae habuerit; non currere, si reus iniustae causae fuerit ignarus. Illo casu mora adest; hoc casu mora deest; (§. 49.) et sic illo, non hoc casu, a tempore litis contestatae debentur usurae.

§. LII.

Elucet, reum post litem contestatam non semper de culpa respondere. Litem contestans poterit esse auctor bonae fidei. (§. 23. et 25.) Auctor bonae fidei nullam culpa rationem reddit, cum rem quasi suam negligat. *l. 31. §. 3. ff. de hered. pet.* (§. 16.) Bona fides per litem contestatam non tollitur. (§. 36.) Innuo, reum, in bona fide constitutum, post litem quoque contestatam culpa reum non fieri.

§. LIII.

Obiiciet quis forsan *l. 45. ff. de rei vindic.* in qua dicitur, bonae fidei possessorem post litem contestatam de culpa quoque cauere debere. Obiiciet *l. 4. §. 2. ff. fin. reg.* secundum quam post litem contestatam et dolus, et culpa praestantur. Obiiciet alias leges, idem inculcantes. At enim uero leges istae loquuntur de eo casu, quo litem contestans per euidencia petitoris argumenta scientiam alienae rei accepit. Hoc casu litem contestans est malae fidei auctor; (§. 13. et 15.) et sic praestare debet culpam. Secus uero

uero est, si litem contestans scientia rei alienae sit destitutus. Hoc casu est bonae fidei auctor, (§. 14.) et sic non praestat culpam. (§. 16. et 52.)

§. LIV.

Simili ratione reus post litem contestatam non semper mortalitatem praestat. *l. 40. pr. ff. de hered. pet.* Res suo perit domino. Ipsi reo post litem contestatam non semper aliquid potest imputari, cum possit esse auctor bonae fidei, (§. 23. et 25.) omnisque mora deficere possit. (§. 49.) Inde reus, in bona fide constitutus, casum fortuitum non praestat, licet uel maxime litem fuerit contestatus.

§. LV.

Quid iudicandum erit de citatione? Annon haec forsân hodie malam fidem inducit? Ita multi iudicant; qui unum, alterumue litis contestationis effectum, in iure civili statutum, hodiernae citationi tribuunt. Absit uero, et procul absit, ut hoc admitamus; ut potius affirmemus, citationi malam fidem non inesse. Eadem, quae pro absentia malae fidei circa litis contestationem militant, rerum argumenta, non incommode ad citationem applicantur.

§. LVI.

Stat sententia, qua citationi pariter ac litis contestationi malam denego fidem. Iudico, me idem illud hoc specimine sat comprobatum dedisse. Iam finem hîsce meditationibus impono, meque humanissimo Lectori de meliori nota commendo.

F I N I S.

NOBILISSIMO ATQVE DOCTIS-
SIMO
DOMINO
RESPONDENTI
PRAESES.

Dici non potest, quam blande afficiar,
quoties in TE, VIR NOBILISSIME,
intueor. Iam dudum uirtutes TV-
AS cognoui. Eaedem in dies singulos TE ad
maiora concitant. Praeclari hoc est animi fi-
gnum. Inde factum est, ut non modo Wolf-
fianae Philosophiae, quae maximos in arte iu-
ridica, ingenue fateor, praestat usus, operam
dederis; uerum etiam elegantissimo iuris studio
non infelici haecenus successu TE consecraue-
ris. Iam prodis in publicum. Opto, ut hocce in-
stitutum TIBI, VIR NOBILISSIME, bene atque
feliciter eueniat. Gratulor quoque AMPLIS-
SIMO CONSULTISSIMOQVE PARENTI
TVO, qui Remp. Saxoniam meritis ornat, de
tali filio, qui elegantissimis animi dotibus uti-
tur. Vtere, VIR CLARISSIME, uirtute tua, et ma-
cte, ut eadem TIBI, peracto studiorum cursu,
fructus largae messis, bonorum omnium plau-
su, exhibeat. Dab. Vitemb. d. VII. Iul.
c1510ccXXXVI.

ULB Halle

3

001 951 815

TA ->OL

2
Pra 13. num. 17.

1736 5
6

Q. D. B. V.
DISSERTATIO IVRIDICA
DE

**LITIS
CONTESTATIONE
MALAM FIDEM NON
INFERENTE**

91 A/24
QVAM
PRAESIDE
HENRICO BROKES

IVRIVM DOCTORE
FAVTORE AC DOCTORE SVO OMNI PIETATE
COLENDO

IN ILLUSTRIS AD ALBIM ACADEMIAE
AUDITORIO IVRIDICO

D. XII. IVL. CIO IO CC XXXVI.
PVBLICE VENTILANDAM
PROPONET

**FRIDERICVS PHILIPPVS
LINGKIVS**

DRESD. MISN. LL. CVLTOR.

VITEMBERGAE
TYPIS EPHRAIMI GOTTLÖB EICHSELDI.

